РЕЗЮМЕТА

На публикациите на гл. ас. д-р Гергана Попова, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент по професионално направление 2.3.Философия (Социална философия)

МОНОГРАФИЧНИ ТРУДОВЕ:

1. Избрани лекции по социална философия. Кризата на Европа и критиката на модерното общество. Велико Търново: Фабер, 2016, 140 с.

Монографичният труд е замислен като въведение в основни концептуални области на социалната философия, предпоставени като възможен резервоар на теми, идеи и методологически инструменти, които представляват не просто набор от интелектуални конструкции, но и биха помогнали на читателя да се ориентира в често непроницаемата тъкан на съвременната социална реалност. В подобна перспектива той е фокусиран около два основни концептуални кръга: проблемът за кризата на Европа между двете световни войни и значими критически теории върху модерното общество.

В първата част на изследването е застъпена тезата, че темата за кризата на Европа в никакъв случай не е периферна за философското мислене, а в определени исторически епохи дори застава в неговия център. В нашата съвременност, когато наново радикално зазвучава въпроса за бъдещето на Европа и европейския човек, рефлексиите върху "кризата" биха могли да послужат като концептуална отправна точка за анализ и на днешната ситуация. В такъв контекст първа и втора глава на книгата проследяват възгледите за "кризата" на Европа при двама от най-известните ѝ "теоретици" – Освалд Шпенглер и Хосе Ортега-и-Гасет.

Втората част, включваща главите от трета до пета, е организирана около анализа на представителни критически теории върху модерното общество. Подобна тематична ориентация е продиктувана от предпоставката, че създаването и изучаването на критичните модели на обществото задава перспективата за диагностициране на недостатъците в развитието на съвременността и оттам за търсене на евентуални пътища за тяхното преодоляване. На свой ред, конкретният избор за представяне на автори като Херберт Маркузе, Мишел Фуко и Жан Бодрияр се налага от няколко

основни критерия: значимостта на изследванията им за хуманитарните и социални науки, както и не само теоретическия, но и практически резонанс на техните трудове в съвременността. В подобна насока трета глава представя концепцията на Херберт Маркузе за репресивния характер на съвременната цивилизация, като се спира предимно върху радикалната критика на масовата култура, медиите и рекламата, върху анализите на процеса, при който чистата толерантност се превръща в репресия, както и върху представата му за фундаменталната значимост на високата култура за опазване на хуманността и свободата. Разглеждат се също неговите схващания, силно повлияли редица леви активисти, интелектуалци и творци от 60-те години, за освободителния потенциал на сексуалността и за изграждането на един възможен нерепресивен ред въз основа на десексуализация на либидото. Четвърта глава е посветена на специфичната теза на Мишел Фуко за модерната власт като всеобхватна, подмолна власт на дисциплините, която не репресира, а произвежда. В този контекст са анализирани фигурата на паноптикума, концептите на тялото-машина и тялото-организъм, както и евентуалните форми на противодействие срещу механизмите на тази власт, проникнала, според Фуко, в цялото поле на социални взаимодействия. Последната пета глава е съсредоточена върху известната теория на Жан Бодрияр за подмяната на реалността със знаци-симулакруми, изгубили функцията си да реферират към действителни обекти. Тук са анализирани понятията "симулакрум", "симулация" и "хиперреалност", като се акцентира върху познавателния им капацитет както при изследването на масмедиите, социалните мрежи, компютърните игри и т.н., така и найвече в прогнозирането на бъдещето на човека в ситуацията на бързо развитие на информатиката и пластичната хирургия, на нано- и биотехнологиите, на ин витро зачеването и генното инженерство.

Монографичният труд не представлява изчерпателно научно изследване върху творчеството на тематизираните автори, а по-скоро цели – чрез анализ на възгледите им по разглежданите въпроси – да създаде възможни хоризонти за осмисляне на съвременния свят.

2. Тялото в оксимороните на социализма. Велико Търново: Фабер, 2016, 158 с.

Монографията се вписва в съвременната парадигма на изследвания върху тялото и сексуалността в рамките на конкретен социално-политически режим – в случая на българския държавен социализъм. Тя избира специфична перспектива: без да има

претенцията да разгледа всички възможни страни и ракурси на социалистическото конструиране на тялото, репрезентациите му и формите на социален и политически контрол, упражняван върху него, тя организира разностранната си проблематика чрез концептуализация на противоречията в социалистическите техники на тялото или според своя терминологичен апарат – полага тялото в оксимороните на социализма. От подобна гледна точка представеното изследване прави опит да открои спецификите на социалистическото тяло, превърнато в средоточие на амбивалентни, често дори противоречиви политики, практики, дискурси и на свой ред излъчващо нееднозначни политически и идеологически послания.

В първа глава текстът разглежда тези противоречия в контекста на основополагащата за социализма от 40-те и 50-те години трудова активност. Трудовите лагери и мобилизации, нормативното и символно обективиране на безделието в термини на антикомунистическа дейност, дискурсивните и визуални репрезентации на ударниците и медийните агитации срещу техните негативи биват интерпретирани като инструменти на един социално-инженерен проект. В неговите рамки цялостната реорганизация на обществото включва и произвеждането на нов тип индивиди едновременно работоспособни, жизнерадостни и здрави, но и сякаш стерилно изчистени от интимни желания и пориви. Този комунистически идеал се разглежда чрез екстраполиране на използваната от Фуко метафора за тялото-машина в социалистическия контекст от края на 40-те и 50-те години. Отчитайки безспорния познавателен потенциал на това понятие на Фуко по отношение на комунистическите техники на тялото, монографията акцентира и върху немаловажните разлики между неговия раннокапиталистически и социалистически вариант. Дисциплините, описани от Фуко, са тясно свързани с буржоазните икономически механизми на полезността и печалбата и целят да създават не само покорни, но и полезни тела. Обществото на ранния социализъм възприема предимно втората страна на този модерен двучлен галванизирайки до крайност политическото подчинение, то нерядко загърбва утилитарните критерии и в известен смисъл превръща покорното тяло в самоцел. В подобен план първият оксиморон, чрез който ce конструират идеалните социалистически схеми на тялото е този на самоцелния възпитателен труд, на труда престиж и наказание, на труда, който не произвежда икономически резултати, а идеологеми и символи.

Ако задвижването на тялото-машина в цикъла на непрестанната трудова дейност бива до голяма степен предпоставено като функция от дехедонизирането на човешкото

тяло, втора глава се фокусира върху един от основните аспекти на този процес дисциплинирането на сексуалността. Тук изследването прокарва хипотезата, че потискането на редица сексуални действия, наклонности и желания през социалистическия период се явява централен елемент от една биополитика, преследваща както демографски, така и определени политически цели, обсесивно фокусирани около залога на антиеротичния секс. В нормативните актове срещу разводите, абортите, незаконното съжителство, в табуто върху сексуалните дискурси, в медийната борба, както и в ранните репресивни практики срещу младежите със свободно поведение, сексуалността е индиректно конципирана в качеството си на враждебна стихия, на мощна антисоциална страст, която отклонява от трудовата дейност, разрушава другарските взаимовръзки между хората и комунистическия морален порядък. От друга страна деинтензифицирането на сексуалните потребности и желания върви редом с изискванията за пределна телесна мобилизация в категориите на бодрост, крепкост и жизнерадостност. И така оксиморонът "жизнерадостен аскетизъм", компилиран от реч на Ленин, посветена на "свободната любов", е подбран, за да представи още един ракурс на противоречието в концептуализациите на тялото, разтерзано между състоянията на жизнерадостност и потискане на желанията, на бодрост и въздържание, на ентусиазъм и дисциплина.

Трета глава продължава тази тематична линия, помествайки я в хипотезата за по-общото противопоставяне между "плътта" и "организма" в периода на късния социализъм. В подобна перспектива бива въведен оксиморона на "безплътното тяло", като чрез него се акцентира върху обратнопропорционалната зависимост между силата на плътта и оптималното функциониране на организма. Под "плът" се визира този конструктивен пласт от телесното единство, разбиран като носител на страсти, афекти, инстинкти и източник на удоволствие. На свой ред понятието за естественото тялоорганизъм е заимствано отново от Фуко, който чрез него разглежда представите за тялото като жив организъм, част от природата, заменили през 18. век представите за рационализирания телесен механизъм. Чрез употребата на тези концептуални конструкти изследването анализира теоретизациите и механизмите, чрез които тялото по време на късния социализъм бива от една страна обективирано като незадвижван от каквото и да е идеално начало жив организъм със своите естествени характеристики, афекти и сили, а от друга – именно специфичната му комунистическа интерпретация прави възможно практическото заличаване на тези сили и афекти: овладяването на източниците на удоволствие, ограниченията върху сетивността, неидеологизираната телесна мощ и чувствеността. Изследването тематизира местата на най-ярко присъствие на естественото тяло – пронаталните политики на режима, масовизирането на физкултурното движение, употребата на метафорите на болестта, потискането на сексуалността и редуцирането на сетивните усещания, за да представи както пронизващите го теоретични и практически парадокси, така и хомогенизирането им в един нормативен телесен идеал, предназначен да обслужва множество властови интереси.

3. The Cheery Asceticism in the Body Notions and Techniques. Испания, Германия: Editorial Academica Espanola, 2017, 77 с.

Изследването се вписва в една поредица от съвременни теоретизации върху формите на контрол и овладяване на тялото в рамките на конкретен исторически режим. В подобен контекст то е посветено на представите и техниките на тялото по време на ранния социализъм в България. Без да цели цялостното представяне на различните аспекти на ранно-социалистическото конструиране на тялото, неговите репрезентации и формите на социално-политически контрол, упражнявани върху него, текстът организира проблематиката си около концепта за "жизнерадостния аскетизъм" - около социално-инженерния проект за създаването на едно тяло, разкъсвано между състоянията на жизнерадостност и потискане на желанията, на бодрост и въздържание, ентусиазъм и дисциплина. В подобна перспектива биват анализирани социалистическото наказателно и семейно право; създаването възпитателните лагери, в които наред с останалите, пребивават и младежи и девойки със свободно сексуално поведение; идеологическата реторика срещу сексуалната поквара, цензурирането на дискурсите върху секса.

СТАТИИ И СТУДИИ В СПИСАНИЯ И КОЛЕКТИВНИ ТРУДОВЕ С НАУЧНА РЕДКОЛЕГИЯ:

4. From the Heroine of Labour to the Mother-Heroine. // Conference Proceedings of 3rd International e-Conference on Studies in Humanities and Social Sciences, 28 June 2019, pp. 247 – 260

Статията анализира прехода в идеала за жената при социализма в България от героинята в труда към майката-героиня. Първата ѝ част е фокусирана върху високата йерархична позиция на ударничката по време на ранния комунистически режим. Във втората част на текста се анализират пронаталните политики на късния социализъм в България. Акцентира се върху замяната на ранно-комунистическите практики и идеологеми, фокусирани върху идеалната фигура на ударничката с тези, насочени към увеличаване на раждаемостта и закрила на майчинството. Извеждат се съответните заключения за мястото и смисъла на тези промени в контекста на българския социализъм и неговите социални и био-политики.

5. Michel Foucault: Sexuality, Power and Resistance //сп. Балканистичен форум, бр.1/2019, с. 15-21 /в съавторство с Камен Лозев/

Статията разглежда специфичната концепция на Мишел Фуко за модерната дисциплинарна власт, разбрана не като функция на държавата, която налага забрани и ограничения на индивидите, а като всеобхватна мрежа от техники, отношения, дискурсивни практики, пропиваща цялото поле от обществени отношения. В качеството на символ на така концептуализираната модерна власт бива анализирана фигурата на прозрачното, контролируемо пространство на паноптикума на Джереми Бентъм. Акцентира се върху употребата на подобна технология на властта с оглед на дисциплинирането на тялото на модерния индивид чрез наблюдението и наказанието в съответствие с нормативните идеали и правила на буржоазното общество – както с капиталистическите механизми на ползата и печалбата, така и с изискванията за политическо покорство. Следвайки Фуко, текстът се опитва да даде отговор и на въпроса: "Възможно ли противодействие срещу тази разпръсната, анонимна, всеобхватна власт?" или всеки опит за съпротива се оказва безцелно лутане в лабиринтите на властта.

6. Метафорите на болестта и конструирането на човешкото тяло по време на комунистическия режим в България // сп. Балканистичен форум, бр.2/ 2018, с. 135-145

Базирана върху известната теория на Сюзан Зонтаг за превръщането на болестта в метафора, статията се фокусира върху различни дискурсивни типове употреба на

образите на болестта по времето на българския социалистически режим. Основната ѝ цел е да анализира тези употреби на метафората на болестта, които допринасят за конструирането на един телесен идеал, служещ като нормативен модел, предназначен да наказва отклоненията от комунистическите норми. В своята първа част изследването разглежда връзката между болестта и телесните удоволствия, представени в термините на "загниването", "дегенерацията", "извращението" в първите 10-15 години след Девети септември. Втората част на текста анализира нови типове метафори на болестта, които се появяват по време на късния социализъм. Изследването разглежда тези нови употреби на "болестта" и стига до извода, че от средата на 60-те години в метафорите на болестта се наблюдава едно своеобразно приравняване на социалистическото с нормалното, на социалното с природното и в тази парадигма нарушенията на социалистическия морал се представят вече не толкова в идеологическата им интерпретация на враждебни действия срещу строящото се комунистическо общество, колкото като действия срещу естествения порядък, срещу обективните и неподлежащи на опровержение природни закони, срещу изначално зададената от природата нормалност.

7. Човекът-симулакрум – бъдещето на човека в перспективата на Бодрияр. // сп. Проблеми на постмодерността, бр.3/2017, с. 172-182

Статията разглежда концепцията на Жан Бодрияр за доминацията на симулакрумите в съвременния свят и последствията на тази ситуация върху представата за човека. Тя се фокусира върху образа на двойника-симулакрум на човека, който Бодрияр представя в някои от своите трудове. В този контекст биват анализирани множество научни открития в областта на нанотехнологиите, генното инженерство, пластичната хирургия и медицината, като в заключение текстът набляга върху тезата на Бодрияр, че подобни научни открития не водят до еволюция на човека, а обратното – те могат да се разглеждат като инволюция, като "преображение в подчовек" и заличаване на символните характеристики на човека.

8. Репродуктивното тяло и възвърнатата женственост в периода на късния социализъм в България // сп. Нотабене, № 38 (2017)

Статията анализира пронаталните политики на късния социализъм в България. Тя съпоставя ранните комунистически практики и идеология, фокусирани върху идеалната фигура на ударничката, с тези на късния комунистически режим, ориентиран към оценностяване на майчинството. Текстът изказва хипотезата, че това акцентиране върху ролята на майката трансформира еманципаторските политика на режима и в крайна сметка води до дълбока промяна на социалните основи на комунистически изграждащото се общество, на сексуално-ролевите модели в него и в крайна сметка на жизнените светове на социалистическите граждани.

9. Тематизациите на другостта в биографичния проект – от срещите в ежедневието до сблъсъка със смъртта. // Философия, №2/2016, с. 222-224

Текстът представлява рецензия за Градев, Д., Маринов, А., Карабельова, С. и др. (2015). Другите в биографията на личността. София: УИ "Св. Климент Охридски", 2015, ISBN: 9789540740324/

10. Болестта срещу удоволствието: употреби на метафората на болестта в първите две десетилетия на комунистическия режим в България // сп. Философия, бр. 1/2016 г., с. 91-102

Статията прилага теорията на Сюзан Зонтаг за превръщането на болестта в метафора в контекста на ранния социализъм в България, като анализира основните употреби на метафорите на болестта по време на първите две десетилетия на комунистическия режим. В този план е изследвано използването на болестта и нейните производни като дискурсивен похват в борбата срещу идеологическата диверсия – т.е. срещу опитите за проникване на капиталистическо влияние чрез феномените на масовата култура: най-вече танци и музика като суинг, туист и джаз. Разгледано е също така обвързването на "образите на болестта" със сексуалната разпуснатост, влизаща в директно противопоставяне с комунистическия аскетизъм. Не на последно място текстът проследява начините, по които режимът представя чрез модусите на болестта безделието и живота, лишен от трудова активност. В този смисъл статията разглежда метафората на болестта като важен елемент от социалистическите дисциплинарни практики, насочени към контрол и подчиняване на човешкото тяло

11. Освалд Шпенглер и метафората за "залеза на Запада". // Европейската идея – между евроскептицизма и надеждата. Ред. и съст. Лазар Копринаров, Гергана Попова. Благоевград, УИ "Неофит Рилски", 2016, с. 71-81

Статията анализира цикличната философско-историческа концепция на Освалд Шпенглер за живота и смъртта на културните организми и визията му за неизбежната бъдеща смърт на европейската култура. Разглеждат се критиките срещу тази теория от страна на множество европейски учени и интелектуалци от времето на Шпенглер, както и причините за популярността ѝ сред по-широка аудитория. Текстът застъпва тезата, че едно от най-големите постижения на Шпенглер е в успеха му да създаде метафора с огромен познавателен потенциал, която излиза извън рамките на произведението, въвело я в употреба, бивайки актуализирана в исторически моменти, когато отново доминират мотивите за упадъка, кризата и смъртта на Европа.

12. Физкултурата и масовият спорт в комунистическата матрица за производство на дисциплинирани тела. // Тялото при социализма: режими и репрезентации. Ред. Даниела Колева. София: Рива, 2016, с. 57-73

Основната цел на статията е да анализира грижата на социалистическия режим в България към масовата физкултура и спорт. В подобен план тя се фокусира върху специалните мерки, предприети от Партията за подема и легитимирането на масовата физкултура — издаването на закони за уреждане положението на физическата култура, спорта и туризма, кампанията по повсеместното създаване на физкултурни дружества, въвеждането на физическото възпитание в училищата, провеждането на физкултурни празници, създаването на различни институции за развитие на физкултурата. Основна теза на изследването е, че това отношение на загриженост е органично вписано в социалистическите дисциплинарни практики по производството на здрави, работоспособни и дресирани тела, по култивирането на социални качества и чувства у индивида и не на последно място — опит за конструиране на колективни идентичности. Наред с това, физическото възпитание се явява и важен механизъм за дисциплиниране на сексуалността, най-вече сред младежта.

13. The Creation and Use of the Body-machine in the First Two Decades of the Communist Rule in Bulgaria. // Themata. Revista de Filosofía, 51, 2015, pp. 325-341

Прилагайки използваната Фуко метафора тялото-машина OT за социалистическия контекст от края на 40-те и 50-те години, статията разглежда основополагащата в България през този период трудова активност. Трудовите лагери и мобилизации, нормативното и символно обективиране на безделието в термини на антикомунистическа дейност, дискурсивните и визуални репрезентации на ударниците и медийните агитации срещу техните негативи биват интерпретирани като инструменти на един социално-инженерен проект, в чиито рамки цялостната реорганизация на обществото включва и произвеждането на нов тип индивиди - едновременно работоспособни, жизнерадостни и здрави, но и сякаш стерилно изчистени от интимни желания и пориви. Отчитайки безспорния познавателен потенциал на конструкта на "тялото-машина" по отношение на комунистическите техники на тялото, статията акцентира и върху немаловажните разлики между неговия раннокапиталистически и социалистически вариант.

14. Западно влияние или идеологическа диверсия: съществува ли социалистическа сексуална революция в България. // В: Диалогът Изток-Запад. Многопосочност на прочитите. Съст. и ред. Антоанета Николова. Благоевград: УИ "Неофит Рилски", 2015, с. 118-125

Статията разглежда либерализационните процеси българското социалистическо общество през 60-те години. Тя се спира върху затварянето на социалистическите трудови лагери, промените в модата, провеждането на множество младежки фестивали, проникването на западна музика и кино, опитите за създаването популярна култура. Наред с това текстът контралиберализационните тенденции в българското общество през този период, като акцентира върху термина "идеологическа диверсия", добил особена популярност именно в средата на 60-те години. В този контекст се анализира и релевантността на понятието "сексуална революция" по отношение на либерализацията в рамките на българското социалистическо общество.

15. MMORPG: пространството на вечния кибер-живот. // Информационни технологии, култура, общество. Съст. и ред. Татяна Шопова, Антоанета

Николова. Благоевград: УИ "Неофит Рилски", 2015, с. 166-176 (глава от колективна монография)

През призмата на понятията на Бодрияр "симулация" и "симулакрум" текстът анализира един важен културен и социален феномен на съвремеността – развитието, интереса и пристрастяването към онлайн видео-игрите и най-вече към техния подвид -MMORPG (онлайн ролеви видео игри с множество играчи). В него се разглежда проблематичния процес на сливане на действително и виртуално във видеогрите, предизвикано от техния специфичен статут: размиването на границите между реалното време и пространство на играча и виртуалното време-пространство на играта; заимстването на правила, действия и възможности от реалния свят, съчетано с фантастични и приказни герои и ситуации. Проследяват се различни фактори за атрактивността на играта – от една страна все по-усъвършенстващата се компютърна графика, постигната с помощта на дигиталните технологии, и от друга страна, свободата, която играта предоставя в избора на персонаж, роля, пол, раса, външност, поведение. Анализира се виртуалния свят на играта като задоволяващ множеството разнообразни потребности на играча, което всъщност води до потъване в играта, загърбване на актуалния живот и объркване на представите за това какво е позволено и възможно в играта и в реалността. Статията изказва хипотезата, че изключването на човешкото тяло от играта в частност, но и от виртуалната мрежа като цяло е причина за нарушаване на екзистенциално-феноменологичната връзка със света и в този смисъл представлява съществен фактор, обуславящ както изтъняването на социалните връзки в съвременния свят, така и диагностицирането на нови психични разстройства, свързани с интернет пристрастяването.

16. Понятието "симулакрум" в епохата на виртуалната реалност. // Виртуално и въображаемо. Съст. и ред. Гергана Попова. Велико Търново: Фабер, 2014, с. 61-92 (части от колективна монография)

Изследването проследява генеалогията на понятието "симулакрум", като се фокусира върху неговата интерпретация от страна на Бодрияр. Разглежда се присъствието на темата на симулацията в литературата и киното. В тази перспектива текстът се спира върху вече класически филмови произведения като "Матрицата", "Екзистенц", "Странни дни" и др. Анализират се евентуалните промени в "човешката

ситуация", свързани с развитието на био-технологиите, електронните технологии, кибернетиката и т.н. Изследването въвежда хипотезата на Бодрияр за превръщането на човека в симулакрум на самия себе си – т.е. в изкуствен двойник – клонинг или киборг, фиксиран единствено върху биологичното си оцеляване и все повече изгубващ способността си за символично издигане над конкретиката на "голия живот".

17. Туристът-поклонник, туристът-потребител: платформата и практиките на българския културен туризъм между идеологията и развлечението. // Годишник на катедра «Философски и политически науки», Благоевград: УИ "Неофит Рилски", 2013, с. 280-292.

Статията сравнява концепцията и практиките на културния туризъм в България по времето на социализма и в годините след падането на комунистическия режим. В първата си част тя акцентира върху идеологическия характер на повечето от социалистическите културни обекти В България. Изказана тезата, e социалистическия културен туризъм придобива характера на отдаване на почит пред сакрални обекти като комунистическият пътешественик е по-скоро поклонник, отколкото турист. Във втората си част текстът се спира върху комерсиализацията на културния туризъм в България след 1989 г. През фигурата на туриста на Бауман се анализира потребителското отношение към множество културно-исторически обекти – обговарянето и популяризирането им чрез матриците на масовата култура; създаване на лесни за възприемане еклектични истории за произхода и същността им, заместващи строго научния подход; опитите за съвместяване на много места на културния и рекреационния туризъм.

18. The Amnesia and the Reconstructions of the Historical Memory: from the ideological socialistic monuments to the commercialization of the cultural tourism in post totalitarian Bulgaria. // In: "Cultural corridor via diagonalis – Cultural tourism without boundaries", SWU Neofit Rilski, 2013, pp. 119-125

Статията разглежда културния туризъм и неговата идеологизация по времето на комунистическия режим, както и съдбата на много исторически монументи в годините след 1989 г. В този план предмет на изследване са списъците на националнототуристическо движение "100-те национални туристически обекта", пътеводители и

фотоалбуми на България, в които на преден план са представени идеологически монументи като мавзолея на Георги Димитров, паметниците на Ленин и Георги Димитров, паметниците на Съветската армия и т.н. Анализира се също забравата, преместването или унищожаването на множество от основните социалистически паметници, както и спорадичните опити за включването на някои от тях в новата културна рамка след 1989 г.

19. Мотивът за кризата на Европа във възгледите на Освалд Шпенглер и Хосе Ортега-и-Гасет. // сп. Нотабене № 25 (2013).

Статията анализира един от философските обекти на размишление от първата четвърт на XX век – "кризата на Европа" през теоретизациите ѝ от страна на Освалд Шпенглер и Хосе Ортега-и-Гасет. Първата част на текста разглежда концепцията на Шпенглер за жизнения цикъл на културните организми, опозицията културацивилизация и представата му за неизбежната смърт на културните светове. В подобен контекст е поставена темата за упадъка и залеза на Европа като навлизане в последния цивилизационен стадий от живота на европейския културен организъм. Във втората част статията проследява възгледите на Ортега-и-Гасет за човека-маса и неговото навлизане във всички сфери на обществения живот като симптоми на кризата на Европа. Тази криза е анализирана в перспективата на теорията на Ортега-и-Гасет за историческите кризи, представени като необходим етап на преход и изчистване на културата от мъртви наслоения и неработещи схеми. В подобен план и през призмата на настоящето, статията прави сравнение между фаталистичната визия на Шпенглер за упадъка и неизбежната бъдеща смърт на европейската култура и гледната точка на Ортега за европейската криза като сериозна заплаха за западната цивилизация, но и като възможна отправна точка за изграждане на нов европейски дом.

20. От "железните мъже" към "кентавричното" тяло – история на прехода от визията за тялото на социалистическия спортист към фигурата на посттоталитарната "мутра". // Границите – философски и политически прочити. Съст. Лазар Копринаров. Велико Търново: Фабер, 2012, с. 179-190

В първата си част статията се фокусира върху двусмислената позиция, която имат силовите спортове и техните представители в българското социалистическо

общество. Проследява се прекомерната грижа на социалистическата държава именно към развитието на силовите спортове и едновременно с това "опитомяването" на железните тела на българските спортисти чрез осмислянето на мъжествеността не като израз на самоцелна телесна мощ, а като качество на духа, надделял над телесната слабост. Във втората си част текстът разглежда прехода от това идеално социалистическо тяло към персонажа на "мутрата" и въведената от него борческа естетика. Констелацията от зооморфни характеристики и необуздано поведение, присъщи на "мутрите", самото им наименование и "животинските" прякори на много от представителите на подземния свят обуславя направената в изложението аналогия между тях и представата за кентавъра, човека-животно. В контекста на хтоничната митологема за хората-животни се анализира и тяхната непричастност към нормираното социо-културно пространство.

21. Жестът, движенията, визиите на тялото като политическа активност – опит за анализ на политическия живот в първите години след 1989 г. през призмата на телесността. // Гражданският протест - минало, настояще, бъдеще. Съст. Петя Пачкова, Благоевград: УИ "Неофит Рилски", 2012, с. 122-129

Текстът е посветен на промяната в ролята и участието на телесното в политическия живот в първите години след 1989 г. В изложението са набелязани някои от основните телесни аспекти на политическата промяна – припокриването на политическото, езиковото и телесно отхвърляне на комунистическите норми; заменянето на дирижираните колективни социалистически мероприятия с различни форми на телесна активност; появилия се интерес към тялото на политика; политическото аргументиране и маркирането на политически позиции чрез употребата на анатомически и физиологически данни, характеристики и състояния. Посочени са също някои от парадоксите на прехода – все още преобладаващата колективност и идеологичност на повечето от телесните изяви на фона на опита за разрушаване на комунистическите практики, отличаващи се именно с доминацията на идеологията и акцентирането върху колектива.

22. Мъжката телесност между алегориите на героизма и буквалната очевидност на тялото. // Годишник на катедра «Философски и политически науки», ЮЗУ 2012 /студия/, с. 360 - 380

Студията изследва дискурсивните и визуални репрезентации на идеалните мъжки тела по време на социализма в България, както и тяхната трансформация след 1989 г. В първата ѝ част тялото на партизанина и на комунистическия герой на труда се анализират в ролята им на идеални образци на социалистическата мъжка телесност. Студията се спира също върху спецификите на алегоричния метод на представяне на комунистическите образи. Втората част на изследването е посветена на новите идеални типове мъжки тела, утвърждаващи се в България след 1989 г., като се спира на ролята на рекламата и киното при конструирането им. Студията стига до заключението, че промяната в идеалните телесни модели може да се разглежда като симптом на дълбоки културни и социални преобразования на българското общество.

. _ _

23. Фигурата на работника през първите две десетилетия след 9-ти септември в перспективата на комунистическия концепт за тялото-машина.// Философски алтернативи, бр.1/2011, с. 97-106

Статията анализира отношението към труда в България през първите две десетилетия след установяване на комунистическата власт. В нея се разглежда фигурата на работника, утвърдена като идеал на социалистическия гражданин. Текстът се спира също върху борбата с безделието от страна на комунистическия режим и наложената от неговите идеолози връзка между безделието и сексуалната поквара и моралния упадък. Основен акцент се поставя върху концептуализацията на безделието в термините на антикомунистическа дейност. Направено е сравнение между протестантската и комунистическата етика на труда. В подобен контекст е въведено използваното от Мишел Фуко понятие на "тялото-машина", за да се разкрият различни аспекти на крайното комунистическото оценностяване на труда от една страна и на отричането на удоволствията, от друга.

24. Преодоляването на пола през първото десетилетие след Девети септември 1944 г. – утопичната кулминация на марксисткия феминизъм. // Сборник от конференция "Пол и преход". Съст. Красимира Даскалова, Татяна Кметова. София: "Център за изследвания и политики за жените", 2011, с. 299-310

Текстът е посветен на промените в социалното положение на българката в първите години след Девети септември, довели до силни изменения както в нейните роли и поведение, така и в публичните ѝ репрезентации. На първо място се проследява генеалогията на социалистическата еманципация, като се излагат накратко възгледите на Маркс и Енгелс по женския въпрос, както и по-късната им интерпретация в Съветска Русия. По-нататък еманципацията на българките се концептуализира като органична част от проекта за създаване на социалистическо общество, една от чиито цели е не само сложната таксономия на разнообразните "видове" жени – пролетарката, интелектуалката, домакинята, актрисата, дамата, селянката, куртизанката, кокетката и т.н. – да бъде редуцирана до семейната жена-работничка, но и самата тя да се изравни или по-скоро слее с мъжа в един универсален трудов субект, който постепенно загубва своите отличителни полови характеристики. В контекста на този радикален опит на социализма се подчертава и високата йерархична позиция на жената-работничка, лишена от външните белези на женствеността си и включена в отрасли на производството, несъвместими с нейните физиологични особености и анатомична конструкция.

25. Грижовното дресиране и непокорните тела — дисциплинирането на младежите във времето на социализма. // Годишник на катедра «Философски и политически науки». Благоевград: УИ "Неофит Рилски", 2011 /студия/, с. 146-176

Студията е посветена на отношението към младежите по времето на социализма в България. Тя изхожда от теоретичната предпоставка за едно амбивалентно отношение на властта към младите хора: от една страна те са възприемани като важен бъдещ ресурс на социалистическото общество, но от друга страна – директно или не, се разглеждат като възможен канал на идеологическа диверсия, който трябва да бъде предварително овладян. В този смисъл се набляга както върху социалните политики на режима спрямо децата и младежите, така и върху предположението, че прекомерната грижа за младежта всъщност представлява отправна точка за нейния тотален контрол. Студията изследва формите на този контрол, насочен към дисциплинирането на младежите като в този план се проследява идеологията и практиките на младежките бригади, на Комсомола, на училищните дейности, физкултурата, униформите и детските комунистически ритуали.

26. Диктатът на фантазмите – «идеалните» образи, моделирането на «женското» тяло и неосъщественият бунт". // Съвременната жена – роли и образи. Ред. Петя Пачкова, Антоанета Николова, Гергана Попова. Благоевград: УИ "Неофит Рилски", 2010, с. 251-259

В текста се анализира трансформацията на женските образи в първото десетилетие след падането на комунистическия режим, при която до известна степен българската жена бива ограничена до ролята ѝ на тяло-обект на желание и предмет за консумация. Изследват се репрезентативните кодове на крайно сексуализираните рекламни и медийни образи и начина, по който те моделират телата на българските жени и момичета. Статията разглежда променената роля на постсоциалистическата българска жена, като акцентира специално върху детерминираността на успеха на жената от нейната сексуална привлекателност. Анализирани са също така опитите за противодействие на този процес като унисекс модата и дейността на българските феминистки, в този период обаче твърде ограничени в академичните и литературни кръгове.

27. Осцилациите на хомосексуалния между световете на оскърблението и политическата коректност в посттоталитарното българско общество. // сп. Нотабене № 17 (2010).

Текстът е посветен на амбивалентните процеси по еманципиране на хомосексуалните в първите две десетилетия след 1989 г. и проблематизира степента на толерантност спрямо тях. Първоначално се проследяват законовите изменения, довели до декриминализацията на хомосексуалността. Посочени са бавните и доста двусмислени законови промени, довели до почти пълно премахване на юридическите санкции върху действията на хомосексуални, но и твърде дълго запазващи двойнствения подход при третиране на хомо- и хетеросексуалните престъпления. Наред с това изложението се спира върху появата на хомосексуалните в публичното пространство. Тук се засяга създаването на организацията "Джемини" и други обединения на хомосексуални, откриването на множество гей-заведения, издаването на немалък масив предимно преводна литература, третираща хомосексуалността. Отбелязани са също така парадите на хомосексуални през последните години и техния

нееднозначен прием. В крайна сметка статията предлага тезата, че макар през изследвания период в България да са твърде редки проявите на физическа агресия спрямо хомосексуални и без нормите на "политическа коректност" да позволяват разгръщането на експлицитен хомофобски дискурс, хомосексуалността продължава да съществува до голяма степен скрита и донякъде в модуса си на отклонение от нормалността, на отпадане спрямо парадигматичните характеристики на мъжкото и мъжествеността

28. "Жизнерадостният аскетизъм" в представите за любовта и еротиката в социалистическа България. // сп. Нотабене № 15 (2010)

През призмата на синтагмата "жизнерадостен аскетизъм", компилирана от една реч на Ленин върху свободната любов в Съветския съюз, статията разглежда осмислянето на еротиката и техниките за дисциплиниране на сексуалността по време на ранния социализъм в България. В нея се анализират законовите актове срещу проституцията, порнографията, развода по взаимно съгласие, абортите и незаконното съжителство; речите на видни комунистически функционери върху ролята на комунистическото семейство и опасността от морална деградация; медийните кампании и дори репресивните мерки срещу младежите със свободно сексуално поведение.

29. Забраненият език — от дискурсивното обезличаване до фактическата асимилация на хомосексуалните в България в периода 1945 — 1989 г. // Език и свят. Ред. Лазар Копринаров, Камен Лозев, Антоанета Николова. Благоевград: УИ "Неофит Рилски", 2009, с. 220-229

През общата рамка на отношението власт-език-сексуалност и по-конкретно през призмата на принудителното и упорито заличаване на дискурсите върху секса, текстът рефлектира върху ситуацията на хомосексуалните в Бългалия в годините на социализма. Проследява се българското законодателство и други нормативни актове от периода; разглежда се категоричното отсъствие на хомосексуализма като тема в комунистическата литература и печат от една страна, и положението на пълна невидимост на хомосексуалните в публичното пространство, от друга. От прегледа на съответния материал се налага извода, че макар физическите репресии на

хомосексуалните у нас да са по-скоро изключение, то табуирането на хомосексуалността и изтласкването на хомосексуалните извън границите на публичността като индивиди, битуващи изцяло в зоната на анонимността, води до лишаването им от сексуална идентичност. Текстът твърди, че тази "стратегия на мълчанието", радикализираща механизмите на цензуриране и автоцензуриране до степента на пълното символично заличаване на хомосексуалните (прояви) у нас, придава на българското общество от 1944 г. до 1989 г. качествена специфика спрямо познатите от западноевропейската история допустими процепи на хомосексуално присъствие.

ABSTRACTS

On the publications of Chief Assistant Professor Gergana Popova, PhD submitted for participation in the competition for the occupation of the academic position Associate Professor in the professional field

2.3 Philosophy (Social Philosophy)

MONOGRAPHS:

1. Selected Lectures in Social Philosophy: The European Crisis and the Criticism of the Modern Society. Veliko Tarnovo: Faber, 2016, 140 p.

The monographic work is intended as an introduction to basic conceptual areas of social philosophy, conceived as a possible reservoir of topics, ideas, and methodological tools that represent not only a set of intellectual constructions, but also help the reader to navigate into the often impenetrable fabric of contemporary social reality. From a similar perspective, it focuses on two main conceptual circles: the problem of Europe's crisis between the two world wars and significant critical theories on modern society.

The first part of the study argues that the topic of the crisis of Europe is by no means peripheral to philosophical thinking, and in certain historical times it even stands at its center. In our present day, when the question of the future of Europe and the European person is being radically resounded, reflections on the "crisis" could serve as a conceptual starting point for analyzing the current situation. In this context, the first and second chapters of the book trace the views of Europe's "crisis" of two of its most famous "theorists" - Oswald Spengler and Jose Ortega-y-Gasset.

The second part, including chapters from three through five, is organized around the analysis of representative critical theories on modern society. Such a thematic orientation is dictated by the premise that the creation and study of critical models of society gives the perspective of diagnosing the deficiencies in the development of modernity and, therefore, of finding possible ways to overcome them. In turn, the specific choice of presenting authors such as Herbert Marcuse, Michel Foucault, and Jean Baudrillard requires several basic criteria: the importance of their studies in the humanities and social sciences, as well as not only the theoretical but also the practical resonance of their work in modernity.

In a similar vein, chapter three presents Herbert Marcuse's conception of the repressive nature of contemporary civilization, focusing primarily on radical criticism of mass culture, the media and advertising, analyzes of the process in which pure tolerance becomes repression, as well as the notion to the fundamental importance of a high culture for the protection of humanity and freedom. His views, which have greatly influenced a number of left-wing activists, intellectuals and creators since the 1960s, about the liberation potential of sexuality and the construction of a possible non-repressive order based on the liberal desexualisation, are also examined.

Chapter four focuses on Michel Foucault's specific thesis about modern authority as a all-embracing subjugated authority of disciplines that does not repress but produce. In this context, the figure of the panopticum, the concepts of the body-machine and body-organism are analyzed, as well as the possible forms of counteraction to the mechanisms of this power, which, according to Foucault, penetrated the whole field of social interactions.

The final fifth chapter focuses on Jean Baudrillard's famous theory of replacing reality with simulacrums that have lost their function of referring to real objects. The terms "simulacrum", "simulation" and "hyperreality" are analyzed here, focusing on their cognitive

capacity both in the study of mass media, social networks, computer games, etc., and especially in predicting the future of the human in situation of rapid development of informatics and plastic surgery, of nano- and biotechnologies, of in vitro conception and genetic engineering.

2. The Body in the Socialist Oxymorons. Veliko Tarnovo: Faber, 2016, 158 p.

The monograph fits into the contemporary paradigm of research on the body and sexuality within a specific socio-political regime – in this case the one of Bulgarian state socialism. It chooses a specific perspective: without claiming to look at all the possible sides and aspects of the socialist construction of the body, its representations and the forms of social and political control exercised over it, it organizes its various problems by conceptualizing the contradictions in the socialist techniques of the body or, according to its terminological apparatus, it places the body in the oxymorons of socialism. From this point of view, the presented research attempts to highlight the specifics of the socialist body, which has become the focus of ambivalent, often even contradictory policies, practices, discourses, and in turn emanating ambiguous political and ideological messages.

In the first chapter, the work looks at these contradictions in the context of the founding of the early socialism of the 1940s and 1950s labour activity. Labour camps and mobilizations, the normative and symbolic objectification of idleness in terms of anticommunist activity, the discursive and visual representations of the shock-workers and the media agitation against their negatives, are all interpreted as tools of a social engineering project. Within its framework, the overall reorganization of society also involves the production of a new type of individual - hardworking, cheerful, and healthy, but also sterile, free from intimate desires and impulses. This communist ideal is viewed by extrapolating Foucault's metaphor for the machine-body into the socialist context of the late 1940s and 1950s. Considering Foucault's indisputable cognitive potential for communist body techniques, the monograph also emphasizes the important differences between its early capitalist and socialist variants. The disciplines described by Foucault are closely linked to the bourgeois economic mechanisms of utility and profit and aim to create not only submissive but also useful bodies. The society of early socialism perceives mainly the second side of this modern binomial - galvanizing to the extreme political subordination, it often neglects utilitarian criteria and in some sense turns the submissive body into an end in itself. In such a plan, the first oxymoron through which the ideal socialist schemes of the body are constructed is that of self-directed educational work, of labor - prestige and punishment, of labor that produces no economic results, but ideologues and symbols.

If the driving of the machine-body in the cycle of continuous employment is largely assumed to be a function of the dehedonization of the human body, the second chapter focuses on one of the main aspects of this process - the disciplinisation of sexuality. Here, the study argues that the suppression of a number of sexual acts, inclinations, and desires during the socialist period is a central element of a biopolitics that pursues both demographic and specific political goals, obsessively focused on the pledge of anti-erotic sex. In legal acts against divorce, abortion, illegal cohabitation, taboos on sexual discourses, the media struggle, and early repressive practices against young people with free behavior, sexuality is indirectly conceived as a hostile element, a powerful antisocial passion, which diverts from work, destroys companionship between people, and disrupts the communist moral order. On the other hand, the de-intensification of sexual needs and desires goes hand in hand with the requirements for extreme bodily mobilization in the categories of vigor, strength and cheerfulness. And so the oxymoron "cheery asceticism," compiled from Lenin's speech on "free love," was selected to present another perspective on the contradictions in the

conceptualizations of the body, torn between states of cheerfulness and suppression of desires, of enthusiasm and discipline.

Chapter three continues this thematic line, placing it in the hypothesis of a more general juxtaposition between "flesh" and "organism" in the period of late socialism. In this perspective, the oxymoron of the "incorporeal body" is introduced, emphasizing the inversely proportional relationship between the power of the flesh and the optimal functioning of the organism. "Flesh" refers to this constructive layer of bodily unity, understood as the bearer of passions, affections, instincts, and a source of pleasure. In turn, the concept of the natural body-organism is borrowed from Foucault, who through it views the notion of the body as a living organism, part of nature, which replaced the notion of the rationalized bodily mechanism in the 18th century. Using these conceptual constructs, the study analyzes the theorizations and mechanisms by which the body during late socialism is, on the one hand, objectified as being unmoved by any ideal principle living organism with its natural characteristics, affects and forces, and on the other - viz. his specific communist interpretation makes possible the practical deletion of these forces and effects: the mastering of the sources of pleasure, the limitations on the senses, sensuality and non-ideologized bodily power. Here the work focuses on the places of the most striking presence of the natural body - the regime's pro-natal policies, the popularization of physical movement, the use of metaphors of illness, the suppression of sexuality and the reduction of sensory sensations, to present as the theoretical and practical paradoxes of late socialist body technics as their homogenisation into a normative bodily ideal designed to serve a multitude of power interests.

3. The Cheery Asceticism in the Body Notions and Тесhniques. Испания, Германия: Editorial Academica Espanola, 2017, р. 77.

The study fits into a series of contemporary theorizations on the forms of control and control of the body within a specific historical regime. In a similar context, it is dedicated to the notions and techniques of the body during early socialism in Bulgaria. Without aiming at the full presentation of all various aspects of the early socialist construction of the body, its representations and the forms of socio-political control exercised on it, the work organizes its problems around the concept of "cheery asceticism" - on the social-engineering project to create a body torn between the states of cheerfulness and the suppression of desires, of vigor and restraint, of enthusiasm and discipline. In this perspective, socialist criminal and family law; the creation of labor camps in which, among others, young people and girls with free sexual behavior reside; ideological rhetoric against sexual corruption, censorship of discourses on sex are analyzed.

ARTICLES AND STUDIES IN JOURNALS AND COLLECTIVE WORKS WITH SCIENTIFIC EDITORIALS:

4. From the Heroine of Labour to the Mother-Heroine // Conference Proceedings of 3rd International e-Conference on Studies in Humanities and Social Sciences, 28 June 2019, pp. 247-260

The paper analyses the transition of the ideal of women under socialism in Bulgaria from the heroine of labour to the mother-heroine. In its first part it focuses on the elevated hierarchical position of the woman shock worker during the early socialist regime. This ideal of Bulgarian woman is considered in the context of the communist project that tries not only to reduce the elaborate taxonomy of various kind of women to the married hard-working woman but to

equalize and even to merge the figure of the woman with the man in an universal subject of labour that gradually loses the distinguishing features of the sex. In its second part the paper analyses the pro natal policies of late socialism in Bulgaria. It compares the early communist practices and ideology focused on the ideal figure of woman shock worker with those of the late communist regime oriented towards the favoring of maternity. This accent on the role of woman as a mother changes the emancipatory politics of the regime and ultimately leads to recapturing of femininity of socialist women.

5. Michel Foucault: sexuality, power and resistance // Balkanistic Forum 1/2019, pp. 15-21 /joint authorship with Kamen Lozev/

Michel Foucault elaborated an original theory of modern power understood not in terms of the state's basic function to discipline its subjects through an imposed system of prohibitions and individual restrictions, but rather in terms of an all compassing net of techniques, relations and discursive practices permeating the totality of social relations.

It is to this most interesting theory created by Foucault that we focus our attention in the paper. Foucault's notion of modern power is best symbolized by the transparent and easy for surveillance space of Jeremy Bentham's 'Panopticon'. We examine the workings of this 'technology of power' from the standpoint of the way it disciplines the body of modern man through observation and punishment in line with the (capitalist/bourgeois) ideals of benefit and profit, and also – this is where we lay stress! – in line with the requirements to achieve maximum political obedience.

In our study we analyze in detail Foucault's insistence that today sexuality has become one of the most important focal points of modern power's mechanisms aiming at submission. Foucault's own argument that 'Where there is power, there is resistance', leads us to ask and explore the question 'Is any counter-action to this dispersed, anonymous, all-encompassing net of power at all possible?' And if the answer is negative, then: 'Are all our attempts to resist and break the shackles only a foredoomed and aimless wandering within the labyrinths of modern power?

6. Metaphors of Illness and the Construction of the Human Body under Communist Regime in Bulgaria / /Balkanistic Forum 2/2018, pp. 135-145

Based on the famous theory of Susan Sontag about the metaphorization of illness the article focuses on different usages of the images of illness in the socialist discourses. Its main purpose is to analyze these usages of the metaphors of illness which contribute to the constructing of a bodily ideal that serves as a normative model intended to punish the deviations from communist norms. In its first part the research considers the early socialist bond between the illness and body pleasures and entertainments which are represented in terms of rottenness, degeneration, tortuosity. This bond is conceptualized in the context of the early communist attempts of constructing the bodily ideal of a body-machine – the notion of a hard-working, cheerful and healthy body but at the same time – a body sterilely purified from all intimate desires and impulses. The metaphors of disease are incorporated in this conceptual paradigm in order to give an element of organic naturalness of the model of bodymachine as well to serve as a demarcating line between allowed and unallowed behavior, between productive and enjoying body. In its second part the paper studies new modes of illness metaphors appearing in the time of late socialism in Bulgaria as a result from the changes of socialist bodily ideal and replacement of the cares for the ,machine' with the concern about human organism. It analyzes the new usages of illness and draws the conclusion that from the middle of 60s through the metaphors of illness some kind of equalization between socialist and normal, between social and natural is achieved. The breaches of socialist moral symbolized with the images of disease have been represented not only as acts against communism but as actions against the inalterable laws of nature.

7. The Man-Simulacrum – the Human Future in Baudrillard's Perspective // Postmodernism problems, 3/2017, pp. 172-182

The research aims to study the Jean Baudrillard's conception about the merging of actuality and virtuality and its consequence on the notion and perception of man. It focuses on the duplicate-simulacrum of man that Baudrillard depicts in his works. The figure of cloning and cyborg in some science-fiction works as a pessimistic forecast about the human future will be analysed. In this context the paper also will examine a lot of scientific discoveries in the field of nanotechnologies, medicine, plastic surgery and genetic engineering.

8. The Reproductive Body and the Recaptured Womanhood in the Period of the Late Socialism in Bulgaria

The article analyses the pro natal policies of late socialism in Bulgaria. It compares the early communist practices and ideology focused on the ideal figure of woman shock worker with those of the late communist regime oriented towards the favoring of maternity. This accent on the role of woman as a mother changes the emancipatory politics of the regime and ultimately leads to recapturing of femininity of socialist women.

9. The Thematisation of the Others in the Biographical Project from the Meetings in Daily Round to the Encounter with the Death // Philosophy, Number 2, 2016, pp. 222-224.

This review analyses the collective monograph "The Others in the Biography of Personality", edited by Doncho Gradev.

10. The Illness vs. Pleasure: Usages of the Metaphor of Illness in the First Two Decades of the Communist Rule in Bulgaria // Philosophy, Number 2, 2016, pp. 91-102.

The main goal of the paper is to analyze the usage of the metaphor of illness from the communist regime in philosophical and anthropological perspective. This plan explores the use of illness and its derivatives as a discursive technique in the fight against ideological diversion - ie. against the attempts to penetrate capitalist influence through the phenomena of mass culture: mostly dance and music such as swing, twist and jazz. The linking of the "images of the illness" to sexual laxity, which is in direct opposition to communist asceticism, is also considered. Last but not least, the work traces the ways in which the regime presents, through the disease modes, idleness and life deprived of work activity. In this sense, the metaphor of illness is showed as an important element of the communist disciplinary practices.

11. Oswald Spengler and the Metaphor of the "Downfall of the West" // The European idea - between Euroscepticism and Hope. // Eds. Lazar Koprinarov, Gergana Popova. Blagoevgrad: South-West University "Neofit Rilski", 2016, pp. 71-81

The article is dedicated to one of the main philosophical subjects in the first quarter of the 20th century – the subject of the European crisis presented in the opinions of Oswald

Spengler. The paper studies the Spengler's conception of the crisis in the context of his cyclic theory on the life and death of the cultural organisms. In this frame the European crisis is reflected as a period of an inevitable decline and ending of the European culture. The flexibility and applicability of the Untergang (Downfall) metaphor in the time of crises is also analysed.

12. The Mass Physical Culture and Sport in the Communist Machine for Production of Disobedient Bodies // Body during Socialism. Regimes and Representations. Ed. Daniela Koleva. Sofia: Riva, 2016, pp 57-73

The main goal of the text is to analyze the socialist society's concern for the mass physical culture and sport. So the research focuses on the special steps taken by the communist party to develop and legitimate mass physical culture and sport: the enaction of laws on physical culture and sport after September 1944, the formation of sports societies all over the country, the introduction of physical education and morning gymnastics in the schools, the establishment of different institution, the sports and gymnastics feasts etc. The conclusion is that this attitude of concern is organically incorporated into the communist disciplinary techniques, which aim at producing healthy, efficient and trained bodies, cultivating social virtues and constructing collective identities. Last but not least the article claims that the physical education is also an important mechanism disciplining sexuality, especially that of the young people.

13. The Creation and Use of the Body-machine in the First Two Decades of the Communist Rule in Bulgaria. // Themata. Revista de Filosofía, 51, 2015, pp. 325-341

Using Foucault's metaphor for the machine-body in the socialist context of the late 1940s and 1950s, the article examines the work activity in Bulgaria during this period. Labour camps and mobilizations, the normative and symbolic objectification of idleness in terms of anticommunist activity, the discursive and visual representations of the shock-workers and the media agitations against their negatives, are interpreted as tools of a social-engineering project, within the framework of which the whole reorganization of society is encompassed to a new type of individual - both able-bodied, cheerful, and healthy, yet seemingly sterile, free from intimate desires and impulses.

14. Western Influence or Ideological Diversion: About The Existence Of Sexual Revolution in Bulgaria // East-West Dialogue. Ed. Antoaneta Nilolova. Blagoevgrad: South-West University "Neofit Rilski", 2015, pp. 118-125

The paper deals with the liberalization of socialist society during 60s in Bulgaria. The relevance of definition "sexual revolution" is analysed in the context of the notion "ideological diversion" and also of the many restrictions upon sexuality that linger on to the end of communist regime.

15. MMORPG – the Domain of the Eternal Cyber Life // Information Technologies, Culture, Society. Eds.: Tatyna Shopova, Antoaneta Nikolova. Blagoevgrad: South-West University "Neofit Rilski", 2010, pp. 166-176

The paper aims to analyze an important contemporary cultural and social phenomenon – the development of online video games and especially of MMOG (massively multiplayer online game) and MMORPG (massively multiplayer online role-playing game), the increasing

interest and the addiction to them. The research studies the merging of actuality and virtuality in the video-games, generated from their specific status: the blurring boundaries between the real space and time of the gamer and the virtual time-space of the game; the borrowing of rules and possibilities from the real world combined with fantastic and fairy creatures and situations. The paper also examines different factors of the MMORPG's attractiveness: on one side - the perfect computer graphics, achieved by means of the digital technologies and creating stunning virtual worlds and on the other side – the liberty in the choice of character, role, gender, race, appearance and behavior provided by the game. The research analyzes the satisfaction of various gamer's needs in the accomplished virtual world that drives to sinking in the game, neglecting the actual life and distorted pictures of what is allowed and possible in the game and in the reality. The research expresses the hypothesis that the exclusion of the body from the online games is a serious cause for the disturbance of the human existential-phenomenological relation to the world and in this sense determines as the thinning of the social ties in our times as the diagnostication of new psychological disorders connected with the internet addiction.

16. The Notion of Simulacrum in the Epoch of the Virtual Reality // Virtual and Imaginary. Ed. Gergana Popova. Veliko Tarnovo: Faber, 2014, pp. 61-92

The study follows the genealogy of the term "simulacrum", focusing on its interpretation by Baudrillard. The presence of the topic of simulation in literature and cinema is discussed. In this perspective, the text draws on classic films such as The Matrix, Existence and Strange Days. Possible changes in the "human situation" related to the development of bio-technologies, electronic technologies, cybernetics, etc. are analyzed. The study introduces Baudrillard's hypothesis of turning man into a simulacrum of himself - ie. in artificial counterparts - clones or cyborgs, fixed solely on his biological survival and increasingly losing this ability to symbolically rise above the specifics of "bare life."

17. The Tourist-Pilgrim, the Tourist-Consumer: the Platform and the Practices of the Bulgarian Cultural Turism between the Ideology and the Entertainment // Annual of the Department of Philosophical and Political Studies. Eds.: Boris Manov, Antoaneta Nikolova, Gergana Popova. SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad, 2013, pp. 280 – 292

The article compares the concept and practices of cultural tourism in Bulgaria during the time of socialism and in the years after the fall of the communist regime. In its first part, it focuses on the ideological character of most of the socialist cultural sites in Bulgaria. It has been argued that socialist cultural tourism acquires the character of paying homage to sacred sites, and the communist traveler being more of a worshiper than a tourist. In its second part the paper focuses on the commercialization of the cultural tourism in Bulgaria after 1989. On the basis of Zygmunt Bauman's figure of the "tourist" the consumer attitude towards lots of cultural-historical objects and their close relation to the kitsch is studied.

18. The Amnesia and the Reconstructions of the Historical Memory: from the ideological socialistic monuments to the commercialization of the cultural tourism in post totalitarian Bulgaria // In: "Cultural corridor via diagonalis – Cultural tourism without boundaries", SWU Neofit Rilski, 2013, pp. 119-125

In its first part the paper lays stress on the ideological nature of the socialistic cultural objects in Bulgaria. In this aspect subject of analysis are different socialistic guide-books, touristic brochures and photo-albums of Bulgaria where on the foreground ideological monuments like the Mausoleum of Georgi Dimitrov, the Lenin monument, Busludja, the Soviet army monuments are presented. The oblivion, the moving or the destruction of these monuments is also analyzed as well as the attempts of the inclusion of some of them in a new cultural frame after 1989.

19. The Motif of the European Crisis in the Oswald Spengler's and José Ortega y Gasset's Conceptions. // Notabene, № 25 (2013).

The article is dedicated to one of the main philosophical subjects in the first quarter of the 20th century – the subject of the European crisis presented in the opinions of Oswald Spengler and José Ortega y Gasset. The paper analyses the Spengler's conception of the crisis in the context of his cyclic theory of the life and death of the cultural organisms. In this frame the European crisis is reflected as a period of an inevitable decline and ending of the European culture. In its second part the article studies the Ortega's point of view of European crisis in the perspective of his conception of the historical crises as a period of liberation of the dead forms of culture. In this context the crisis of Europe appears not as a decline but as a crucial moment in the European history.

20. From the "Iron Men" to the "Centaur's" Body – History of the Transition from the Vision of the Socialit Sportsman's Body to the Figure of the Post-Totalitarian Mutra. // The Boundaries – Phylosophical and Political Readings. Eds.: Lazar Koptinarov, Nina Mireva. Faber, 2012, pp. 179 - 190

The paper studies the socialistic interpretation of the iron men's bodies i.e. the bodies of the sportsmen competing in the highly developed "power" sports (wrestle, boxing, weightlifting). The article claims that the development of "power" sports along with the generally negative Communist conceptualization of the rough power serves the skillful balance between the explicit rules and the hidden requirements of the system. In its second part the paper studies the turning of this sportsman into the "mutra" – one of the popular masculine figure on 90s in Bulgaria. The body of the "mutra" is concepualized as a centauric body – a body that mixes bestial and human characteristics. The article claims that in a way this kind of body evokes not only fear or disgust but also admiration and envy and it constitutes one of the ideal types of masculinity in Bulgaria after 1989.

21. The Body Gesture, Movements and Vision as a Political Activity – an Attempt at Analysis of the Bulgarian Political Life in the First Years after 1989 in the Light of the Bodiliness. // The Civil Protest – Past, Present, Future. Editor: Petia Pachkova. Blagoevgrad, SWU Neofit Rilski, 2012, pp. 122-129

The paper studies the changes in the role and participation of the bodiliness in the Bulgarian political life in the first years after 1989. Some of the main body aspects of the political changes are analyzed: the overlap of the political, verbal and corporal rejection of the communist standards; the replacement of the controlled collective socialistic initiatives with various modes of body activities; the political argumentation through the use of anatomical and physiological data, characteristics and conditions.

22. The Male Bodiliness between the Allegories of the Heroism and the Literal Apparentness of the Body. // Annual of the Department of Philosophical and Political Studies. Eds.: Boris Manov, Antoaneta Nikolova, Gergana Popova. SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad, 2012.

The paper studies the socialistic discoursive and visual representations of the ideal male bodies and the changes that happen with these representations after 1989. In its first part the body of the partisan, that of the communist hero of labour and the iron men's bodies are presented as ideal patterns of the communist men's corporeality. The article analyses also the specific allegorical method that characterize the communist images. In its second part the paper studies the new ideal types of masculinity in Bulgaria after 1989. One of the popular masculine figure on 90s in Bulgaria – that of the mutra is concepualized as a centauric body. This body mixes bestial and human characteristics and constitutes one of the male bodily ideals in post-communist Bulgaria. The athletic body and the macho's body are represented as other ideal types of masculity. The paper examines the role of the contemporary ads and movies in construction of these ideal bodily types. The article considers the changes in the male bodily patterns as a symptom of deep cultural transformations of the Bulgarian society.

23. The Worker Figure in the First Two Decades after September 9th. in the Perspective of the Communist Concept of Body-Machine. // Philosophical alternatives, N_2 1 (2011), pp. 97 - 106

The paper analyses the communist treatment of labour in Bulgaria in the first two decades after the establishment of the socialistic rule. It examines the figure of the worker as an ideal type of the communist person. The article also studies the communist negation of idleness and the relation between the idleness and the sexual corruption and moral disgrace. The main accent is put on the conceptualization of the idleness in the terms of anticommunist resistance. A comparison in this sense between the protestant and socialistic labour ethos is made. Also the concept of the "body machine" is untroduced to reveal some aspects of this extremely high valuation of labour on one hand and of neglecting of pleasure on the other hand.

24. The Overcoming of the Gender during the First Decade after 9th of September 1944 – the Utopic Culmination of the Marxist Feminism. // Digest of Conference "Gender and Transition". Eds.: Krasimira Daskalova, Tatyana Kmetova. Sofia, Center of Women's Studies and Policies, 2011, pp. 299-310

The paper analyses the changes in the social status of the Bulgarian woman during the first decade after 9th of September 1944. These changes cause radical transformations in her behavior as well as in her public representations. In the first place the research traces out the genealogy of the socialistic emancipation presenting in brief Marx's and Engels's views on the woman question and these views' further interpretation in the Soviet Union. Then the emancipation of the Bulgarian woman is analyzed as an essential part of the communist project. One of the main goals of this project is not only to reduce the elaborate taxonomy of various kind of women – the proletarian, the intellectual, the lady, the actress, the coquette, the courtesan, the housekeeper, the countrywoman - to the married hard-working woman but to equalize and even to merge the figure of the woman with the man in an universal subject of labour that gradually loses the distinguishing features of the sex. In this context the paper focuses on the elevated hierarchical position of the industrial woman, deprived of the outward

signs of her femininity and involved in some production branches which are hardly compatible with her physiological characteristics and anatomical construction.

25. The Careful Training and the Disobedient bodies – the Disciplination of the Youths in Socialist Epoch. // Annual of the Department of Philosophical and Political Studies. Eds.: Boris Manov, Antoaneta Nikolova, Gergana Popova. Blagoevgrad, SWU Neofit Rilski, 2011, pp. 146 – 176

Subject of this research is the communist treatment of the Bulgarian youths. The paper claims that the socialistic power considered ambivalently the Bulgarian young people – on the one hand they are future important human resources but on the other hand they are conceived as a possible channel of ideological diversion that have to be got under control. So the excessive socialistic care for the young people is at the same time the starting point for their total control. The article analyses this control, intending the training of the youths and their potentially disobedient bodies. The paper studies also the disciplinary mechanisms of this training - the youth brigades, the collective youth formations like the Comsomol, the school, the physical culture, the uniforms, the communist rituals etc.

26. The Dictate of the Phantasms – the "Ideal" Representations, the Shaping of the Female Body and the Unrealized Revolt. // The Contemporary Woman – Roles and Representations. Eds. Petia Pachkova, Antoaneta Nikolova, Gergana Popova. Blagoevgrad, South-West University "Neofit Rilski", 2010, pp. 251-259

The paper analyses the post-communist transformations of the female representations which reduced women to their role of a body - object of consumption and desire. It examines the codes of representation of the extremely sexualiazed contemporary ads and media images and the way they shape the bodies of the ordinary Bulgarian women and girls. A special accent is put on the dependence of women's success on their attractiveness as well as on the relation between some kind of female representation and the new social role of the post-totalitarian women. The article also studies the attempts of reaction against these processes like unisex fashion and especially the feministic activities and literature. However the conclusion is that the Bulgarian feminist ideas are spread over a small restricted field of University women and writers and haven't the power to exercise any influence upon wider circles of Bulgarian women.

27. The Oscillation of the Homosexual between the World of the Insult and this of the Political Correctness in the Post-Totalitarian Bulgarian Society. // Notabene, N_2 17 (2010)

The paper analyses the situation of homosexuals in Bulgaria after the political changes of 1989. In the first place it examines the transformations of the penal laws and the abolishment of the discriminatory paragraphs in them. On the second place the paper trace out the establishment of some gay-organisations, the opening of many gay-bars, pubs and clubs and other homosexual people's attempts to come in sight in the public space. However the article also studies the other side of this process – some cases of aggressive assaults on homosexual people, as how as the injuries and the insinuations, which create "the world of the insult" described by Didier Eribon. The conclusion is that though there are only few aggressive and openly discriminatory acts against homosexual people most of them live a dual life; they could be homosexuals in their private life, but the demonstration of their sexuality is thoroughly unwelcome in the public sphere.

28. The Jovial Asceticism in the Notion of Love and Erotica in Socialist Bulgaria. Notabene, № 15 (2010)

The paper focuses on the disciplining of sexuality in the family frame during the first two decades of the communist rule in Bulgaria. It analyses legislative documents against divorce, abortion and cohabitation; speeches of high-standing party functionaries on the role of the communist family and the danger from sexual corruption; the media campaigns and early repressive practices against youngsters with loose behavior. The paper draws the conclusion that both the conceptualization and the legislative actions aiming to preserve family morality perceived sexual practices in Bulgaria during the early communist regime as legitimate as long as they were reproductive sexual relationships between spouses. The pursuit of sexual satisfaction as an end in itself, even within the framework of family life, was rendered unacceptable. In this respect the study uses some of Foucault's reflections about 'the great appropriation of sexual ethic by family morals' but also tries to show the difference between communist and bourgeois family. In its final part the paper makes an attempt to clarify the reasons for the intensification of the repression upon sexuality in Bulgaria under communist rule.

29. The Forbidden Language – from the Discoursive Depersonalization to the Real Assimilation of Homosexuals in Bulgaria in the Period 1944 – 1989 // Language and World, Eds.: Lazar Koptinarov, Antoaneta Nikolova. Blagoevgrad, South-West University "Neofit Rilski", 2009, pp. 220-229

The paper analyses the situation of homosexual minority in socialistic Bulgaria, using the conceptual frame of the relation power-language-sexuality. It studies Bulgarian legislation and other acts, concerning homosexuality and it also examines the thorough absence of homosexuality as a topic of the communistic literature and press and the situation of utter public invisibility in which the homosexual individuals stand. After all the conclusion is that although bodily repressions against homosexuals are not common practice of power, the taboo over homosexuality and pushing the homosexuals out of the borders of publicity turns them into individuals deprived of sexual identity. The paper claims that this "strategy of silence" radicalizes the techniques of censorship and self-censorship to the level of total symbolic obliteration of the homosexual in Bulgaria. In this respect Bulgarian socialistic community is substantially different from the all known in West-European history possible accesses of homosexuals to the public sphere.

ABSTRACTS

On the publications of Chief Assistant Professor Gergana Popova, PhD submitted for participation in the competition for the occupation of the academic position Associate Professor in the professional field

2.3 Philosophy (Social Philosophy)

MONOGRAPHS:

1. Selected Lectures in Social Philosophy: The European Crisis and the Criticism of the Modern Society. Veliko Tarnovo: Faber, 2016, 140 p.

The monographic work is intended as an introduction to basic conceptual areas of social philosophy, conceived as a possible reservoir of topics, ideas, and methodological tools that represent not only a set of intellectual constructions, but also help the reader to navigate into the often impenetrable fabric of contemporary social reality. From a similar perspective, it focuses on two main conceptual circles: the problem of Europe's crisis between the two world wars and significant critical theories on modern society.

The first part of the study argues that the topic of the crisis of Europe is by no means peripheral to philosophical thinking, and in certain historical times it even stands at its center. In our present day, when the question of the future of Europe and the European person is being radically resounded, reflections on the "crisis" could serve as a conceptual starting point for analyzing the current situation. In this context, the first and second chapters of the book trace the views of Europe's "crisis" of two of its most famous "theorists" - Oswald Spengler and Jose Ortega-y-Gasset.

The second part, including chapters from three through five, is organized around the analysis of representative critical theories on modern society. Such a thematic orientation is dictated by the premise that the creation and study of critical models of society gives the perspective of diagnosing the deficiencies in the development of modernity and, therefore, of finding possible ways to overcome them. In turn, the specific choice of presenting authors such as Herbert Marcuse, Michel Foucault, and Jean Baudrillard requires several basic criteria: the importance of their studies in the humanities and social sciences, as well as not only the theoretical but also the practical resonance of their work in modernity.

In a similar vein, chapter three presents Herbert Marcuse's conception of the repressive nature of contemporary civilization, focusing primarily on radical criticism of mass culture, the media and advertising, analyzes of the process in which pure tolerance becomes repression, as well as the notion to the fundamental importance of a high culture for the protection of humanity and freedom. His views, which have greatly influenced a number of left-wing activists, intellectuals and creators since the 1960s, about the liberation potential of sexuality and the construction of a possible non-repressive order based on the liberal desexualisation, are also examined.

Chapter four focuses on Michel Foucault's specific thesis about modern authority as a all-embracing subjugated authority of disciplines that does not repress but produce. In this context, the figure of the panopticum, the concepts of the body-machine and body-organism are analyzed, as well as the possible forms of counteraction to the mechanisms of this power, which, according to Foucault, penetrated the whole field of social interactions.

The final fifth chapter focuses on Jean Baudrillard's famous theory of replacing reality with simulacrums that have lost their function of referring to real objects. The terms "simulacrum", "simulation" and "hyperreality" are analyzed here, focusing on their cognitive

capacity both in the study of mass media, social networks, computer games, etc., and especially in predicting the future of the human in situation of rapid development of informatics and plastic surgery, of nano- and biotechnologies, of in vitro conception and genetic engineering.

2. The Body in the Socialist Oxymorons. Veliko Tarnovo: Faber, 2016, 158 p.

The monograph fits into the contemporary paradigm of research on the body and sexuality within a specific socio-political regime – in this case the one of Bulgarian state socialism. It chooses a specific perspective: without claiming to look at all the possible sides and aspects of the socialist construction of the body, its representations and the forms of social and political control exercised over it, it organizes its various problems by conceptualizing the contradictions in the socialist techniques of the body or, according to its terminological apparatus, it places the body in the oxymorons of socialism. From this point of view, the presented research attempts to highlight the specifics of the socialist body, which has become the focus of ambivalent, often even contradictory policies, practices, discourses, and in turn emanating ambiguous political and ideological messages.

In the first chapter, the work looks at these contradictions in the context of the founding of the early socialism of the 1940s and 1950s labour activity. Labour camps and mobilizations, the normative and symbolic objectification of idleness in terms of anticommunist activity, the discursive and visual representations of the shock-workers and the media agitation against their negatives, are all interpreted as tools of a social engineering project. Within its framework, the overall reorganization of society also involves the production of a new type of individual - hardworking, cheerful, and healthy, but also sterile, free from intimate desires and impulses. This communist ideal is viewed by extrapolating Foucault's metaphor for the machine-body into the socialist context of the late 1940s and 1950s. Considering Foucault's indisputable cognitive potential for communist body techniques, the monograph also emphasizes the important differences between its early capitalist and socialist variants. The disciplines described by Foucault are closely linked to the bourgeois economic mechanisms of utility and profit and aim to create not only submissive but also useful bodies. The society of early socialism perceives mainly the second side of this modern binomial - galvanizing to the extreme political subordination, it often neglects utilitarian criteria and in some sense turns the submissive body into an end in itself. In such a plan, the first oxymoron through which the ideal socialist schemes of the body are constructed is that of self-directed educational work, of labor - prestige and punishment, of labor that produces no economic results, but ideologues and symbols.

If the driving of the machine-body in the cycle of continuous employment is largely assumed to be a function of the dehedonization of the human body, the second chapter focuses on one of the main aspects of this process - the disciplinisation of sexuality. Here, the study argues that the suppression of a number of sexual acts, inclinations, and desires during the socialist period is a central element of a biopolitics that pursues both demographic and specific political goals, obsessively focused on the pledge of anti-erotic sex. In legal acts against divorce, abortion, illegal cohabitation, taboos on sexual discourses, the media struggle, and early repressive practices against young people with free behavior, sexuality is indirectly conceived as a hostile element, a powerful antisocial passion, which diverts from work, destroys companionship between people, and disrupts the communist moral order. On the other hand, the de-intensification of sexual needs and desires goes hand in hand with the requirements for extreme bodily mobilization in the categories of vigor, strength and cheerfulness. And so the oxymoron "cheery asceticism," compiled from Lenin's speech on "free love," was selected to present another perspective on the contradictions in the

conceptualizations of the body, torn between states of cheerfulness and suppression of desires, of enthusiasm and discipline.

Chapter three continues this thematic line, placing it in the hypothesis of a more general juxtaposition between "flesh" and "organism" in the period of late socialism. In this perspective, the oxymoron of the "incorporeal body" is introduced, emphasizing the inversely proportional relationship between the power of the flesh and the optimal functioning of the organism. "Flesh" refers to this constructive layer of bodily unity, understood as the bearer of passions, affections, instincts, and a source of pleasure. In turn, the concept of the natural body-organism is borrowed from Foucault, who through it views the notion of the body as a living organism, part of nature, which replaced the notion of the rationalized bodily mechanism in the 18th century. Using these conceptual constructs, the study analyzes the theorizations and mechanisms by which the body during late socialism is, on the one hand, objectified as being unmoved by any ideal principle living organism with its natural characteristics, affects and forces, and on the other - viz. his specific communist interpretation makes possible the practical deletion of these forces and effects: the mastering of the sources of pleasure, the limitations on the senses, sensuality and non-ideologized bodily power. Here the work focuses on the places of the most striking presence of the natural body - the regime's pro-natal policies, the popularization of physical movement, the use of metaphors of illness, the suppression of sexuality and the reduction of sensory sensations, to present as the theoretical and practical paradoxes of late socialist body technics as their homogenisation into a normative bodily ideal designed to serve a multitude of power interests.

3. The Cheery Asceticism in the Body Notions and Тесhniques. Испания, Германия: Editorial Academica Espanola, 2017, р. 77.

The study fits into a series of contemporary theorizations on the forms of control and control of the body within a specific historical regime. In a similar context, it is dedicated to the notions and techniques of the body during early socialism in Bulgaria. Without aiming at the full presentation of all various aspects of the early socialist construction of the body, its representations and the forms of socio-political control exercised on it, the work organizes its problems around the concept of "cheery asceticism" - on the social-engineering project to create a body torn between the states of cheerfulness and the suppression of desires, of vigor and restraint, of enthusiasm and discipline. In this perspective, socialist criminal and family law; the creation of labor camps in which, among others, young people and girls with free sexual behavior reside; ideological rhetoric against sexual corruption, censorship of discourses on sex are analyzed.

ARTICLES AND STUDIES IN JOURNALS AND COLLECTIVE WORKS WITH SCIENTIFIC EDITORIALS:

4. From the Heroine of Labour to the Mother-Heroine // Conference Proceedings of 3rd International e-Conference on Studies in Humanities and Social Sciences, 28 June 2019, pp. 247-260

The paper analyses the transition of the ideal of women under socialism in Bulgaria from the heroine of labour to the mother-heroine. In its first part it focuses on the elevated hierarchical position of the woman shock worker during the early socialist regime. This ideal of Bulgarian woman is considered in the context of the communist project that tries not only to reduce the elaborate taxonomy of various kind of women to the married hard-working woman but to

equalize and even to merge the figure of the woman with the man in an universal subject of labour that gradually loses the distinguishing features of the sex. In its second part the paper analyses the pro natal policies of late socialism in Bulgaria. It compares the early communist practices and ideology focused on the ideal figure of woman shock worker with those of the late communist regime oriented towards the favoring of maternity. This accent on the role of woman as a mother changes the emancipatory politics of the regime and ultimately leads to recapturing of femininity of socialist women.

5. Michel Foucault: sexuality, power and resistance // Balkanistic Forum 1/2019, pp. 15-21 /joint authorship with Kamen Lozev/

Michel Foucault elaborated an original theory of modern power understood not in terms of the state's basic function to discipline its subjects through an imposed system of prohibitions and individual restrictions, but rather in terms of an all compassing net of techniques, relations and discursive practices permeating the totality of social relations.

It is to this most interesting theory created by Foucault that we focus our attention in the paper. Foucault's notion of modern power is best symbolized by the transparent and easy for surveillance space of Jeremy Bentham's 'Panopticon'. We examine the workings of this 'technology of power' from the standpoint of the way it disciplines the body of modern man through observation and punishment in line with the (capitalist/bourgeois) ideals of benefit and profit, and also – this is where we lay stress! – in line with the requirements to achieve maximum political obedience.

In our study we analyze in detail Foucault's insistence that today sexuality has become one of the most important focal points of modern power's mechanisms aiming at submission. Foucault's own argument that 'Where there is power, there is resistance', leads us to ask and explore the question 'Is any counter-action to this dispersed, anonymous, all-encompassing net of power at all possible?' And if the answer is negative, then: 'Are all our attempts to resist and break the shackles only a foredoomed and aimless wandering within the labyrinths of modern power?

6. Metaphors of Illness and the Construction of the Human Body under Communist Regime in Bulgaria / /Balkanistic Forum 2/2018, pp. 135-145

Based on the famous theory of Susan Sontag about the metaphorization of illness the article focuses on different usages of the images of illness in the socialist discourses. Its main purpose is to analyze these usages of the metaphors of illness which contribute to the constructing of a bodily ideal that serves as a normative model intended to punish the deviations from communist norms. In its first part the research considers the early socialist bond between the illness and body pleasures and entertainments which are represented in terms of rottenness, degeneration, tortuosity. This bond is conceptualized in the context of the early communist attempts of constructing the bodily ideal of a body-machine – the notion of a hard-working, cheerful and healthy body but at the same time – a body sterilely purified from all intimate desires and impulses. The metaphors of disease are incorporated in this conceptual paradigm in order to give an element of organic naturalness of the model of bodymachine as well to serve as a demarcating line between allowed and unallowed behavior, between productive and enjoying body. In its second part the paper studies new modes of illness metaphors appearing in the time of late socialism in Bulgaria as a result from the changes of socialist bodily ideal and replacement of the cares for the ,machine' with the concern about human organism. It analyzes the new usages of illness and draws the conclusion that from the middle of 60s through the metaphors of illness some kind of equalization between socialist and normal, between social and natural is achieved. The breaches of socialist moral symbolized with the images of disease have been represented not only as acts against communism but as actions against the inalterable laws of nature.

7. The Man-Simulacrum – the Human Future in Baudrillard's Perspective // Postmodernism problems, 3/2017, pp. 172-182

The research aims to study the Jean Baudrillard's conception about the merging of actuality and virtuality and its consequence on the notion and perception of man. It focuses on the duplicate-simulacrum of man that Baudrillard depicts in his works. The figure of cloning and cyborg in some science-fiction works as a pessimistic forecast about the human future will be analysed. In this context the paper also will examine a lot of scientific discoveries in the field of nanotechnologies, medicine, plastic surgery and genetic engineering.

8. The Reproductive Body and the Recaptured Womanhood in the Period of the Late Socialism in Bulgaria

The article analyses the pro natal policies of late socialism in Bulgaria. It compares the early communist practices and ideology focused on the ideal figure of woman shock worker with those of the late communist regime oriented towards the favoring of maternity. This accent on the role of woman as a mother changes the emancipatory politics of the regime and ultimately leads to recapturing of femininity of socialist women.

9. The Thematisation of the Others in the Biographical Project from the Meetings in Daily Round to the Encounter with the Death // Philosophy, Number 2, 2016, pp. 222-224.

This review analyses the collective monograph "The Others in the Biography of Personality", edited by Doncho Gradev.

10. The Illness vs. Pleasure: Usages of the Metaphor of Illness in the First Two Decades of the Communist Rule in Bulgaria // Philosophy, Number 2, 2016, pp. 91-102.

The main goal of the paper is to analyze the usage of the metaphor of illness from the communist regime in philosophical and anthropological perspective. This plan explores the use of illness and its derivatives as a discursive technique in the fight against ideological diversion - ie. against the attempts to penetrate capitalist influence through the phenomena of mass culture: mostly dance and music such as swing, twist and jazz. The linking of the "images of the illness" to sexual laxity, which is in direct opposition to communist asceticism, is also considered. Last but not least, the work traces the ways in which the regime presents, through the disease modes, idleness and life deprived of work activity. In this sense, the metaphor of illness is showed as an important element of the communist disciplinary practices.

11. Oswald Spengler and the Metaphor of the "Downfall of the West" // The European idea - between Euroscepticism and Hope. // Eds. Lazar Koprinarov, Gergana Popova. Blagoevgrad: South-West University "Neofit Rilski", 2016, pp. 71-81

The article is dedicated to one of the main philosophical subjects in the first quarter of the 20th century – the subject of the European crisis presented in the opinions of Oswald

Spengler. The paper studies the Spengler's conception of the crisis in the context of his cyclic theory on the life and death of the cultural organisms. In this frame the European crisis is reflected as a period of an inevitable decline and ending of the European culture. The flexibility and applicability of the Untergang (Downfall) metaphor in the time of crises is also analysed.

12. The Mass Physical Culture and Sport in the Communist Machine for Production of Disobedient Bodies // Body during Socialism. Regimes and Representations. Ed. Daniela Koleva. Sofia: Riva, 2016, pp 57-73

The main goal of the text is to analyze the socialist society's concern for the mass physical culture and sport. So the research focuses on the special steps taken by the communist party to develop and legitimate mass physical culture and sport: the enaction of laws on physical culture and sport after September 1944, the formation of sports societies all over the country, the introduction of physical education and morning gymnastics in the schools, the establishment of different institution, the sports and gymnastics feasts etc. The conclusion is that this attitude of concern is organically incorporated into the communist disciplinary techniques, which aim at producing healthy, efficient and trained bodies, cultivating social virtues and constructing collective identities. Last but not least the article claims that the physical education is also an important mechanism disciplining sexuality, especially that of the young people.

13. The Creation and Use of the Body-machine in the First Two Decades of the Communist Rule in Bulgaria. // Themata. Revista de Filosofía, 51, 2015, pp. 325-341

Using Foucault's metaphor for the machine-body in the socialist context of the late 1940s and 1950s, the article examines the work activity in Bulgaria during this period. Labour camps and mobilizations, the normative and symbolic objectification of idleness in terms of anticommunist activity, the discursive and visual representations of the shock-workers and the media agitations against their negatives, are interpreted as tools of a social-engineering project, within the framework of which the whole reorganization of society is encompassed to a new type of individual - both able-bodied, cheerful, and healthy, yet seemingly sterile, free from intimate desires and impulses.

14. Western Influence or Ideological Diversion: About The Existence Of Sexual Revolution in Bulgaria // East-West Dialogue. Ed. Antoaneta Nilolova. Blagoevgrad: South-West University "Neofit Rilski", 2015, pp. 118-125

The paper deals with the liberalization of socialist society during 60s in Bulgaria. The relevance of definition "sexual revolution" is analysed in the context of the notion "ideological diversion" and also of the many restrictions upon sexuality that linger on to the end of communist regime.

15. MMORPG – the Domain of the Eternal Cyber Life // Information Technologies, Culture, Society. Eds.: Tatyna Shopova, Antoaneta Nikolova. Blagoevgrad: South-West University "Neofit Rilski", 2010, pp. 166-176

The paper aims to analyze an important contemporary cultural and social phenomenon – the development of online video games and especially of MMOG (massively multiplayer online game) and MMORPG (massively multiplayer online role-playing game), the increasing

interest and the addiction to them. The research studies the merging of actuality and virtuality in the video-games, generated from their specific status: the blurring boundaries between the real space and time of the gamer and the virtual time-space of the game; the borrowing of rules and possibilities from the real world combined with fantastic and fairy creatures and situations. The paper also examines different factors of the MMORPG's attractiveness: on one side - the perfect computer graphics, achieved by means of the digital technologies and creating stunning virtual worlds and on the other side – the liberty in the choice of character, role, gender, race, appearance and behavior provided by the game. The research analyzes the satisfaction of various gamer's needs in the accomplished virtual world that drives to sinking in the game, neglecting the actual life and distorted pictures of what is allowed and possible in the game and in the reality. The research expresses the hypothesis that the exclusion of the body from the online games is a serious cause for the disturbance of the human existential-phenomenological relation to the world and in this sense determines as the thinning of the social ties in our times as the diagnostication of new psychological disorders connected with the internet addiction.

16. The Notion of Simulacrum in the Epoch of the Virtual Reality // Virtual and Imaginary. Ed. Gergana Popova. Veliko Tarnovo: Faber, 2014, pp. 61-92

The study follows the genealogy of the term "simulacrum", focusing on its interpretation by Baudrillard. The presence of the topic of simulation in literature and cinema is discussed. In this perspective, the text draws on classic films such as The Matrix, Existence and Strange Days. Possible changes in the "human situation" related to the development of bio-technologies, electronic technologies, cybernetics, etc. are analyzed. The study introduces Baudrillard's hypothesis of turning man into a simulacrum of himself - ie. in artificial counterparts - clones or cyborgs, fixed solely on his biological survival and increasingly losing this ability to symbolically rise above the specifics of "bare life."

17. The Tourist-Pilgrim, the Tourist-Consumer: the Platform and the Practices of the Bulgarian Cultural Turism between the Ideology and the Entertainment // Annual of the Department of Philosophical and Political Studies. Eds.: Boris Manov, Antoaneta Nikolova, Gergana Popova. SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad, 2013, pp. 280 – 292

The article compares the concept and practices of cultural tourism in Bulgaria during the time of socialism and in the years after the fall of the communist regime. In its first part, it focuses on the ideological character of most of the socialist cultural sites in Bulgaria. It has been argued that socialist cultural tourism acquires the character of paying homage to sacred sites, and the communist traveler being more of a worshiper than a tourist. In its second part the paper focuses on the commercialization of the cultural tourism in Bulgaria after 1989. On the basis of Zygmunt Bauman's figure of the "tourist" the consumer attitude towards lots of cultural-historical objects and their close relation to the kitsch is studied.

18. The Amnesia and the Reconstructions of the Historical Memory: from the ideological socialistic monuments to the commercialization of the cultural tourism in post totalitarian Bulgaria // In: "Cultural corridor via diagonalis – Cultural tourism without boundaries", SWU Neofit Rilski, 2013, pp. 119-125

In its first part the paper lays stress on the ideological nature of the socialistic cultural objects in Bulgaria. In this aspect subject of analysis are different socialistic guide-books, touristic brochures and photo-albums of Bulgaria where on the foreground ideological monuments like the Mausoleum of Georgi Dimitrov, the Lenin monument, Busludja, the Soviet army monuments are presented. The oblivion, the moving or the destruction of these monuments is also analyzed as well as the attempts of the inclusion of some of them in a new cultural frame after 1989.

19. The Motif of the European Crisis in the Oswald Spengler's and José Ortega y Gasset's Conceptions. // Notabene, № 25 (2013).

The article is dedicated to one of the main philosophical subjects in the first quarter of the 20th century – the subject of the European crisis presented in the opinions of Oswald Spengler and José Ortega y Gasset. The paper analyses the Spengler's conception of the crisis in the context of his cyclic theory of the life and death of the cultural organisms. In this frame the European crisis is reflected as a period of an inevitable decline and ending of the European culture. In its second part the article studies the Ortega's point of view of European crisis in the perspective of his conception of the historical crises as a period of liberation of the dead forms of culture. In this context the crisis of Europe appears not as a decline but as a crucial moment in the European history.

20. From the "Iron Men" to the "Centaur's" Body – History of the Transition from the Vision of the Socialit Sportsman's Body to the Figure of the Post-Totalitarian Mutra. // The Boundaries – Phylosophical and Political Readings. Eds.: Lazar Koptinarov, Nina Mireva. Faber, 2012, pp. 179 - 190

The paper studies the socialistic interpretation of the iron men's bodies i.e. the bodies of the sportsmen competing in the highly developed "power" sports (wrestle, boxing, weightlifting). The article claims that the development of "power" sports along with the generally negative Communist conceptualization of the rough power serves the skillful balance between the explicit rules and the hidden requirements of the system. In its second part the paper studies the turning of this sportsman into the "mutra" – one of the popular masculine figure on 90s in Bulgaria. The body of the "mutra" is concepualized as a centauric body – a body that mixes bestial and human characteristics. The article claims that in a way this kind of body evokes not only fear or disgust but also admiration and envy and it constitutes one of the ideal types of masculinity in Bulgaria after 1989.

21. The Body Gesture, Movements and Vision as a Political Activity – an Attempt at Analysis of the Bulgarian Political Life in the First Years after 1989 in the Light of the Bodiliness. // The Civil Protest – Past, Present, Future. Editor: Petia Pachkova. Blagoevgrad, SWU Neofit Rilski, 2012, pp. 122-129

The paper studies the changes in the role and participation of the bodiliness in the Bulgarian political life in the first years after 1989. Some of the main body aspects of the political changes are analyzed: the overlap of the political, verbal and corporal rejection of the communist standards; the replacement of the controlled collective socialistic initiatives with various modes of body activities; the political argumentation through the use of anatomical and physiological data, characteristics and conditions.

22. The Male Bodiliness between the Allegories of the Heroism and the Literal Apparentness of the Body. // Annual of the Department of Philosophical and Political Studies. Eds.: Boris Manov, Antoaneta Nikolova, Gergana Popova. SWU Neofit Rilski, Blagoevgrad, 2012.

The paper studies the socialistic discoursive and visual representations of the ideal male bodies and the changes that happen with these representations after 1989. In its first part the body of the partisan, that of the communist hero of labour and the iron men's bodies are presented as ideal patterns of the communist men's corporeality. The article analyses also the specific allegorical method that characterize the communist images. In its second part the paper studies the new ideal types of masculinity in Bulgaria after 1989. One of the popular masculine figure on 90s in Bulgaria – that of the mutra is concepualized as a centauric body. This body mixes bestial and human characteristics and constitutes one of the male bodily ideals in post-communist Bulgaria. The athletic body and the macho's body are represented as other ideal types of masculity. The paper examines the role of the contemporary ads and movies in construction of these ideal bodily types. The article considers the changes in the male bodily patterns as a symptom of deep cultural transformations of the Bulgarian society.

23. The Worker Figure in the First Two Decades after September 9th. in the Perspective of the Communist Concept of Body-Machine. // Philosophical alternatives, N_2 1 (2011), pp. 97 - 106

The paper analyses the communist treatment of labour in Bulgaria in the first two decades after the establishment of the socialistic rule. It examines the figure of the worker as an ideal type of the communist person. The article also studies the communist negation of idleness and the relation between the idleness and the sexual corruption and moral disgrace. The main accent is put on the conceptualization of the idleness in the terms of anticommunist resistance. A comparison in this sense between the protestant and socialistic labour ethos is made. Also the concept of the "body machine" is untroduced to reveal some aspects of this extremely high valuation of labour on one hand and of neglecting of pleasure on the other hand.

24. The Overcoming of the Gender during the First Decade after 9th of September 1944 – the Utopic Culmination of the Marxist Feminism. // Digest of Conference "Gender and Transition". Eds.: Krasimira Daskalova, Tatyana Kmetova. Sofia, Center of Women's Studies and Policies, 2011, pp. 299-310

The paper analyses the changes in the social status of the Bulgarian woman during the first decade after 9th of September 1944. These changes cause radical transformations in her behavior as well as in her public representations. In the first place the research traces out the genealogy of the socialistic emancipation presenting in brief Marx's and Engels's views on the woman question and these views' further interpretation in the Soviet Union. Then the emancipation of the Bulgarian woman is analyzed as an essential part of the communist project. One of the main goals of this project is not only to reduce the elaborate taxonomy of various kind of women – the proletarian, the intellectual, the lady, the actress, the coquette, the courtesan, the housekeeper, the countrywoman - to the married hard-working woman but to equalize and even to merge the figure of the woman with the man in an universal subject of labour that gradually loses the distinguishing features of the sex. In this context the paper focuses on the elevated hierarchical position of the industrial woman, deprived of the outward

signs of her femininity and involved in some production branches which are hardly compatible with her physiological characteristics and anatomical construction.

25. The Careful Training and the Disobedient bodies – the Disciplination of the Youths in Socialist Epoch. // Annual of the Department of Philosophical and Political Studies. Eds.: Boris Manov, Antoaneta Nikolova, Gergana Popova. Blagoevgrad, SWU Neofit Rilski, 2011, pp. 146 – 176

Subject of this research is the communist treatment of the Bulgarian youths. The paper claims that the socialistic power considered ambivalently the Bulgarian young people – on the one hand they are future important human resources but on the other hand they are conceived as a possible channel of ideological diversion that have to be got under control. So the excessive socialistic care for the young people is at the same time the starting point for their total control. The article analyses this control, intending the training of the youths and their potentially disobedient bodies. The paper studies also the disciplinary mechanisms of this training - the youth brigades, the collective youth formations like the Comsomol, the school, the physical culture, the uniforms, the communist rituals etc.

26. The Dictate of the Phantasms – the "Ideal" Representations, the Shaping of the Female Body and the Unrealized Revolt. // The Contemporary Woman – Roles and Representations. Eds. Petia Pachkova, Antoaneta Nikolova, Gergana Popova. Blagoevgrad, South-West University "Neofit Rilski", 2010, pp. 251-259

The paper analyses the post-communist transformations of the female representations which reduced women to their role of a body - object of consumption and desire. It examines the codes of representation of the extremely sexualiazed contemporary ads and media images and the way they shape the bodies of the ordinary Bulgarian women and girls. A special accent is put on the dependence of women's success on their attractiveness as well as on the relation between some kind of female representation and the new social role of the post-totalitarian women. The article also studies the attempts of reaction against these processes like unisex fashion and especially the feministic activities and literature. However the conclusion is that the Bulgarian feminist ideas are spread over a small restricted field of University women and writers and haven't the power to exercise any influence upon wider circles of Bulgarian women.

27. The Oscillation of the Homosexual between the World of the Insult and this of the Political Correctness in the Post-Totalitarian Bulgarian Society. // Notabene, N_2 17 (2010)

The paper analyses the situation of homosexuals in Bulgaria after the political changes of 1989. In the first place it examines the transformations of the penal laws and the abolishment of the discriminatory paragraphs in them. On the second place the paper trace out the establishment of some gay-organisations, the opening of many gay-bars, pubs and clubs and other homosexual people's attempts to come in sight in the public space. However the article also studies the other side of this process – some cases of aggressive assaults on homosexual people, as how as the injuries and the insinuations, which create "the world of the insult" described by Didier Eribon. The conclusion is that though there are only few aggressive and openly discriminatory acts against homosexual people most of them live a dual life; they could be homosexuals in their private life, but the demonstration of their sexuality is thoroughly unwelcome in the public sphere.

28. The Jovial Asceticism in the Notion of Love and Erotica in Socialist Bulgaria. Notabene, № 15 (2010)

The paper focuses on the disciplining of sexuality in the family frame during the first two decades of the communist rule in Bulgaria. It analyses legislative documents against divorce, abortion and cohabitation; speeches of high-standing party functionaries on the role of the communist family and the danger from sexual corruption; the media campaigns and early repressive practices against youngsters with loose behavior. The paper draws the conclusion that both the conceptualization and the legislative actions aiming to preserve family morality perceived sexual practices in Bulgaria during the early communist regime as legitimate as long as they were reproductive sexual relationships between spouses. The pursuit of sexual satisfaction as an end in itself, even within the framework of family life, was rendered unacceptable. In this respect the study uses some of Foucault's reflections about 'the great appropriation of sexual ethic by family morals' but also tries to show the difference between communist and bourgeois family. In its final part the paper makes an attempt to clarify the reasons for the intensification of the repression upon sexuality in Bulgaria under communist rule.

29. The Forbidden Language – from the Discoursive Depersonalization to the Real Assimilation of Homosexuals in Bulgaria in the Period 1944 – 1989 // Language and World, Eds.: Lazar Koptinarov, Antoaneta Nikolova. Blagoevgrad, South-West University "Neofit Rilski", 2009, pp. 220-229

The paper analyses the situation of homosexual minority in socialistic Bulgaria, using the conceptual frame of the relation power-language-sexuality. It studies Bulgarian legislation and other acts, concerning homosexuality and it also examines the thorough absence of homosexuality as a topic of the communistic literature and press and the situation of utter public invisibility in which the homosexual individuals stand. After all the conclusion is that although bodily repressions against homosexuals are not common practice of power, the taboo over homosexuality and pushing the homosexuals out of the borders of publicity turns them into individuals deprived of sexual identity. The paper claims that this "strategy of silence" radicalizes the techniques of censorship and self-censorship to the level of total symbolic obliteration of the homosexual in Bulgaria. In this respect Bulgarian socialistic community is substantially different from the all known in West-European history possible accesses of homosexuals to the public sphere.